

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ
«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №37 БЮЛЛЕТЕНІ

2023 ж. 15 қыркүйек, жұма

*1-сурет. 2023 ж. 14 қыркүйек ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің
NASA/GSFC фотосуреті*

**2023 Ж. 14 – 19 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ
ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ**

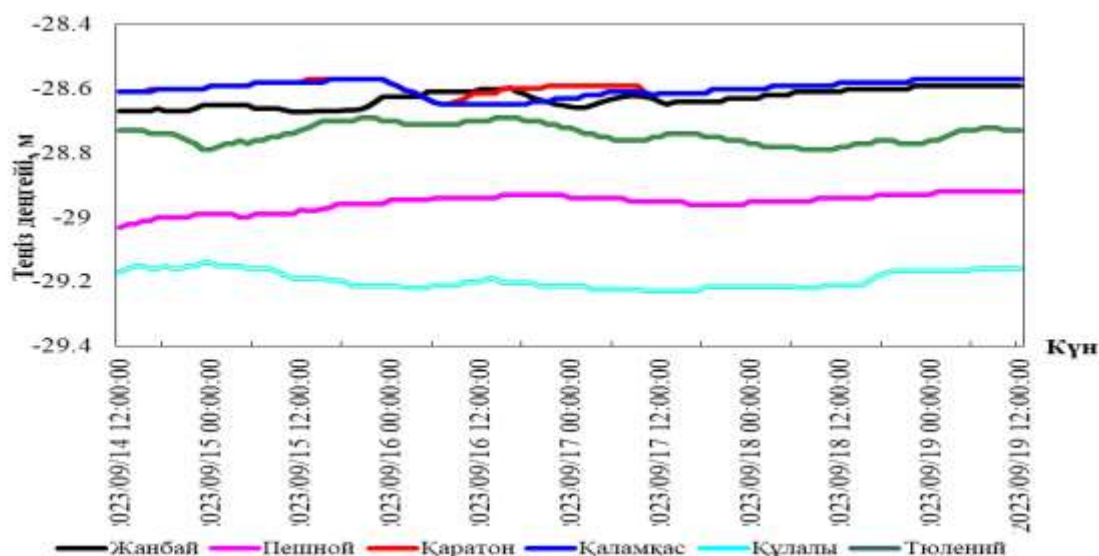
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

Қарастырылған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 28,79 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,45 м-ден минус 29,33 м аралығында болуы мүмкін.

2-суретте Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Пешной ауданында, Құлалы арал, Тюлений арал, Жанбай, Қаратон және Қаламқас аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **14 см-ден аспайды.**

2-сурет. Солтүстік Каспийдегі теңіз деңгейінің болжамы

2023 Ж. 14 – 19 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ОРТАҢҒЫ БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

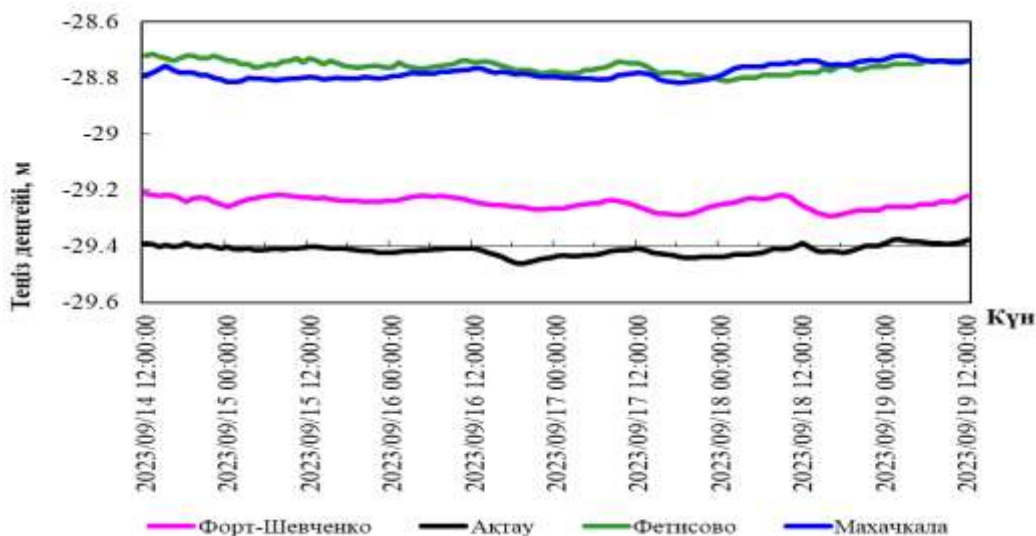
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

Қарастырылған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 29,11 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,70 м-ден минус 29,51 м аралығында болуы мүмкін.

3-суретте Каспий теңізінің Ортаңғы бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово және Махачкала аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары **күтілмейді**, теңіз деңгейінің ауытқуы **14 см-ден аспайды**.

3-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Солтүстік Каспий					
Жанбай	-60 (-28,60)	2023/09/14 12:00:00	-68 (-28,68)	2023/09/19 07:00:00	-64 (-28,64)
Пешной	-90 (-28,90)	2023/09/19 11:00:00	-98 (-28,98)	2023/09/16 17:00:00	-95 (-28,95)
Қаратон	-67 (-28,67)	2023/09/14 12:00:00	-72 (-28,72)	2023/09/17 11:00:00	-69 (-28,69)
Қаламқас	-45 (-28,45)	2023/09/15 13:00:00	-53 (-28,53)	2023/09/16 07:00:00	-47 (-28,47)
Құлалы	-119 (-29,19)	2023/09/14 12:00:00	-133 (-29,33)	2023/09/15 13:00:00	-129 (-29,29)
Тюлений	-64 (-28,64)	2023/09/19 12:00:00	-75 (-28,75)	2023/09/16 22:00:00	-71 (-28,71)
Орта Каспий					
Форт-Шевченко	-129 (-29,29)	2023/09/14 18:00:00	-143 (-29,43)	2023/09/18 02:00:00	-137 (-29,37)
Ақтау	-144 (-29,44)	2023/09/14 18:00:00	-151 (-29,51)	2023/09/15 21:00:00	-148 (-29,48)
Фетисово	-70 (-28,70)	2023/09/18 00:00:00	-83 (-28,83)	2023/09/15 21:00:00	-79 (-28,79)
Махачкала	-74 (-28,74)	2023/09/14 14:00:00	-88 (-28,88)	2023/09/17 09:00:00	-82 (-28,82)

ГОУ*- гринвич орташа уақыты

2023 ж. 7 - 13 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНДАҒЫ ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Жанбай, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 28,90 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,54 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,21 м-ге сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 29,07 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,68 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,45 м-ге сәйкес келді.

СОЛТҮСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
Желкөтерме	50	Өте қиын кезең	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	65	Қауіпті	бөгеттер мен үйлердің су басуы 10 км дейін
	110	Аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
Желшегерме	-50	Өте қиын кезең	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-65	Қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-100	Аса қауіпті	кемелер қайынға тұрып қалуы мүмкін

* Есептік сипаттамалар Каспий теңізі жағдайына «Қазгидромет» РМК жасаған Дат гидравликалық институтының MIKE 21 гидродинамикалық модулін қолдану арқылы алынған. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәліметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.

** Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.

*** Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2020 жж. Т Пешной деректері бойынша жасалған.

БЖ – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында құрастырылды

Мекенжайы: 050022, Алматы, Абай даңғ. 32, Тел.: 267-52-45

e-mail: kaspy@meteo.kz

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде «Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.